

KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULUN OPETUSSUUNNITELMA 2018

Sisällysluettelo

1. *Kauniaisten kuvataidekoulun toiminta-ajatus*
2. *Kuvataidekoulun arvot*
3. *Oppimiskäsitys,*
4. *Opetuksen yleiset tavoitteet*
5. *Oppimisympäristö ja työtavat,*
6. *Oppilaitoksen toimintakulttuuri*
7. *Arviointi*
8. *Toiminnan jatkuva kehittäminen.*
9. *Oppilaaksi ottamisen periaatteet*
10. *Opintojen hyväksi lukeminen*
11. *Oppimäärän yksilöllistäminen*
12. *Yhteistyö*
13. *Opintojen laajuus*
14. *Opintojen rakenne*
15. *Opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt*

1. KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULUN TOIMINTA-AJATUS

Kauniaisten kuvataidekoulu antaa kuvataiteen laajan oppimäärän mukaista perusopetusta 4 -18 vuoden ikäisille lapsille ja nuorille Kauniaisissa. Kuvataidekoulu on kaksikielinen, opetuskielenä Suomi ja ruotsi. Oppilailla on mahdollisuus tarvittaessa saada myös englanninkielistä ohjausta. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Opettajina kuvataidekoulussa toimivat kuvataideopettajat ja / tai pedagogisesti suuntautuneet kuvataidealan ammattilaiset.

Kauniaisten kuvataidekoulun tavoitteena on luoda perusteet esteettisen kasvatuksen kuvallisen alueen kehittämiseksi. Kuvataide luo oppilaille mahdollisuuksia jäsentää ja reflektoida maailmaa kuvallisen työskentelyn kautta ja avaa oppilaille kuvallisen ajattelun mahdollisuuksia monitaiteisin ja -tieteisin menetelmin.

Koulussa pyritään luomaan ilmapiiri, jossa jokainen voi kehittää omaa yksilöllistä ilmaisutapaansa, jossa tuetaan ryhmätyötaitoja ja kunnioitetaan toisten työskentelyä ja jossa arviointia ohjataan rohkaisevaan suuntaan. Koulun tavoitteena on edistää myönteisten asenteiden kehittymistä visuaalisiin tehtäviin sekä kuvalliseen kulttuuriin ja sen ilmenemismuotoihin. Kuvataidekoulu ylläpitää kannatusyhdistys ja sen toimintaa tukee Kauniaisten kaupunki. Taideopetus toteutetaan huomioimalla

- Monipuoliset oppisisällöt
- Kehittynyt arviointijärjestelmä
- Laadukkaat työskentelyvälineet
- Tarkoituksenmukainen ja viihtyisä työskentely-ympäristö
- Kannustava ja välittävä oppimisympäristö
- Opettajien täydennyskoulutus
- Taiteen ja taidehistorian tuntemus
- Taiteen ajankohtaisten ilmiöiden tuntemus
- Tieteiden ja taiteiden välisyys
- Yhteistyö eri taideoppilaitosten välillä
- Oppimisen ilo ja hyvä taidesuhde
- Oppilaslähtöisyys
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Ympäristö- ja luontosuhde
- Elävä kaksikielisyys
- Ryhmätyötaidot
- Yksilöopetus
- Ikäkausiajattelu

2. KUVATAIDOKOULUN ARVOT

Kauniaisten kuvataidekoulun opetus luo pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Koulun arvopohjassa taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä, että yhteisön jäsenenä. Positiivinen vuorovaikutus muiden ihmisten ja ympäristön kanssa rakentaa elämästä mielekkään kokonaisuuden, jossa ihmisellä on hyvä olla. Kuvataidekoulussa turvallisessa ympäristössä, luovuutta kehittämällä tuetaan ihmisenä kasvamista ja ajattelun taitoja.

Opetus suunnitellaan oppilaiden elämismaailmaa, potentiaalia, kiinnostuksen kohteita ja tarpeita huomioiden. Opetuksen lähtökohtana ovat kuvataiteelle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat.

Kuvataidekoulun lähiympäristö, luonto ja toiminnan ekologisuus huomioidaan. Uudistuminen ja avoimuus uusia ilmaisumuotoja kohtaan syntyy kuvataidekoulun vahvan paikallishistorian pohjalta. Kuvataidekoulun toiminta tukee elävän kaksikielisyden myönteisiä vaikutuksia oppilaiden kokemusmaailmassa.

3. OPPIMISKÄSITYS

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.7, 2.3*)

Kuvataidekoulussa oppiminen tapahtuu ensisijaisesti kuvallisten prosessien myötä. Kuvallinen prosessi on ajattelua, tutkimista, tiedon kokoamista, oivaltamista, arvottamista. Oppilaiden kuvallisen ajattelun tavat ja ilmaisulliset keinot ovat erilaisia. Toinen tutkii, sisäistää ja tuottaa maalaamalla, kun taas toinen tekee kolmiulotteisia ajatusrakennelmia. Kolmannelle luontainen itseilmaisun tapa on sekoittaa keskenään useita eri ilmaisumuotoja.

Oppiminen pohjautuu yksilöllisiin ja yhteisöllisiin tietojen ja taitojen rakennusprosesseihin. Prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti ja oppimisen vuorovaikutteinen reflektointi ovat olennaisia osia yksilön ja yhteisön hyvän elämän rakentamisessa. Osallisuus näissä prosesseissa vahvistaa merkityksellisyyden tuntua ja edistää hyvinvointia.

Taidot kehittyvät harjoittelun avulla, siksi harjoittelemaan oppiminen on merkityksellistä taitojen kehittymisen kannalta. Kannustava ohjaus sekä rohkaiseva palaute harjoittelun ja oppimisprosessin aikana

lisäävät oppilaan motivaatiota ja vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa, minkä tahansa ilmaisumuodon hän lopulta itselleen omaksuukin.

4. OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Kuvataiteen laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.8, 2.4*).

Kuvataidekoulun opetus vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua. Oppilaat oppivat asettamaan omia oppimiseen liittyviä tavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Kuvataideopintojen opintojen edetessä oppilaat kykenevät ottamaan yhä enemmän vastuuta omaa oppimista ohjaavasta toiminnasta.

Laajan oppimäärän opintojen monipuolisuus luo jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden löytää juuri hänelle itselleen merkityksellisen materiaalin ja ilmaisutavan. Edistyessään hän syventää omaa suhdettaan materiaalin ja ilmaisuun sekä oppii toimimaan vuorovaikutuksessa niiden kanssa.

Oman ilmaisun lisäksi kuvataidekoulussa opitaan tarkastelemaan muiden kuvallista ilmaisua ja arvostamaan sitä. Sekä omista, että toisten teoksista opitaan keskustelemaan.

Kuvallinen teos ei ole irrallaan muusta maailmasta ja kulttuurista, vaan aina vuorovaikutuksessa siihen. Taiteenalaa ohjataan tarkastelemaan historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä, sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille. Monilukutaitoa harjoittamalla opitaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta.

ESTETIIKAN TAJU (havaitseen - oivallan - ymmärrän)

Estetiikan tajun kehittyminen laajentaa käsitystä siitä, mitä kuvataide on.

Esteettinen havainto voidaan kokea missä vain ja monin aistein. Taideteos voi syntyä esteettisen havainnon näkyväksi ja jaettavaksi tekemisen kautta. Tuomalla havainnot näkyväksi suoraan tai käyttämällä niiden osia muussa tarkoituksessa, syntyy taideteos. Teoksessa voivat vaikuttaa myös ekologiset ja eettiset kysymykset. Kuvataidekasvatuksen tavoitteena on harjoittaa kykyä kokea, tiedostaa arvottaa ja käyttää estetiikka.

NÄKYVÄKSI TEKEMINEN (näen, koen, aistin)

Ihmisen aistit ovat yhteydessä toisiinsa ja viestivät toisilleen. Näkyväksi tekemisellä tarkoitetaan paitsi silmin havaittavaa, myös moniaistisesti koettavaa teosta. Teoksen voi kokea näkemällä, tunnustelemalla, kuulemalla, haistamalla tai jopa maistamalla.

IHMETTELY (ihmettelen, oivallan, arvioin)

Uteliaisuuden ja oppimisen siemen on ihmettelystä. Ihmettelevä ihminen asettaa kysymyksiä. Ihmettely syntyy havainnoista ja kokemuksista jotka ovat meille uusia, tai jotka näemme ja koemme uudella tavalla. Kykyä kokea ja katsoa asioita uusilla tavoilla - Ihmettelyn kykyä - voi harjoitella.

Ajattelun kyky kehittyy, kun ihmettelemme, kysymme, tutkimme, löydämme, arvioimme ja taas uudelleen.

TYÖKALUPAKKI (miten, miksi ja milloin)

Jotta voimme työskennellä ja kommunikoida teosten välityksellä, on meillä oltava tietoa ja taitoa käsitellä havaintoja ja ajatuksia. Harjoittelemalla opimme, mikä väline, ilmaisutapa ja muoto parhaiten soveltuu teoksen toteuttamiseen ja tavoitteisiin. Pienten lasten opetus on enemmän ohjattua, jotta lapsi ymmärtäisi koko mahdollisuuksien kirjon ja löytäisi lopulta itselleen parhaiten soveltuvan ilmaisutavan. Edistyessä opitaan refleктоimaan ja tekemään yhä itsenäisempiä valintoja.

5. OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Oppimisympäristö on tila, paikka, yhteisö ja käytäntöjä joissa kuvataiteen opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Kauniaisten kuvataidekoulun oppimisympäristö on fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen. Koulun myönteinen ja avoin ilmapiiri rohkaisee ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan. Jokaisella on mahdollisuus osallisuuteen, onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Toimiva, selkeä ja ystävällinen oppimisympäristö tukee oppilaiden kasvua. Se luo edellytykset kuvataiteelle ominaiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Oppimisympäristö on avoin taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Sekä oppilaitoksen ulko- että sisäpuolella tapahtuvasta osaamisen karttumisesta ollaan kiinnostuneita. Osaaminen pyritään tekemään näkyväksi ja oppilasta ohjataan transferoimaan osaamistaan monipuolisesti eri alueille.

Kuvataidekoulun tilat, työvälineet ja materiaalit tukevat kuvataiteen opiskelua opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö muun taideopetuksen rinnalla on tarkoituksenmukaista. Sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma huomioidaan toimimalla mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa.

6. KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULUN TOIMINTAKULTTUURI

*Arkipäivän sointi on kaikkein kauneinta...
(Reijo Hukkanen. Kaleva.fi toim. Petri Laukka).*

Kauniaisten kuvataidekoulun toimintakulttuuri toteuttaa taiteen perusopetuksen tehtävää kuvataidekoulun jäsenten yhteisen arvoperustan ja oppimiskäsityksen pohjalta. Toimintakulttuuri tukee oppilaan myönteistä kokemusta osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Kauniaisten kuvataidekoulun toimintakulttuuri on kaksikielinen ja tukee kulttuurista monimuotoisuutta myös muulla tavoin. Toimintakulttuuri luo kestävää hyvinvointia luomalla aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Kuvataidekoulussa toimitaan yhdessä ja otetaan kaikki mukaan toimintaan. Toiminta on kannustavaa, toiminnan prosesseissa myös epäonnistumisella on paikkansa oppimisessa ja oivalluksessa. Toiminnalla pyritään kestävään elämäntapaan ja luomaan elinikäinen halu oppimiseen ja oppimisen iloon.

Toimintakulttuuri tunnustaa oikeudelliset edut, kuten sananvapaus, yksityisyyden suoja ja tekijänoikeuksien tunteminen. Johtaminen, arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi toteutetaan siten, että se tukee jatkuvaa toimintakulttuurin, taiteenalan ja pedagogiikan kehittämistä. Toiminnallaan koulu pyrkii läpinäkyvyyteen, avoimuuteen ja vuorovaikutuksellisuuteen.

7. ARVIOINTI

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Päätötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.11, 6.4*).

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET JA ARVIOINNIN KRITERIT OPETUSSUUNNITELMASSA

Kuvataiteen laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito* sekä *Osallisuus ja vaikuttaminen*. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.27, 8.6*)

OPPIMISEN ARVIOINTI

Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. *(Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.7, 2.3)*

Oppilaan oppimisen arvioinnin arvokkain osa syntyy opettajan ja oppilaan kohtaamisesta ja opetustuntien aikana välitetystä reaaliaikaisesta sanallisesta palautteesta. Opettaja huomioi arvioinnissaan antamansa tavoitteet ja opetuksen sisällöt ja oppilaan lähtökohdat ja potentiaalin.

Arvioinnin perusteena ovat annetun tehtävän tavoitteet ja työskentelytaidot. Tavoitteista keskustellaan ja ne voidaan määritellä myös yhdessä oppilaan kanssa. Suhde opettajan ja oppilaan tavoitteiden määrittelyssä kasvaa oppilaan tietojen, taitojen ja itsearviointikyvyn kehittyessä yhä enemmän oppilaslähtökohtaiseksi. Arvioinnissa opettaja huomioi työskentelyn koko prosessin, ei pelkästään lopputulosta.

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan kehitystä kuvallisessa ilmaisussa siten, että hän oppii oppimista ja myös itse arvioimaan itseään ja asettamaan itselleen tavoitteita. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Positiivisen ajattelun kautta tapahtuva palaute rakentaa oppilaan itseluottamusta kokeilla omia rajojaan.

Onnistumisen kokemukset jaetaan ja niistä iloitaan yhdessä. Palautekeskusteluissa huomioidaan, että sekä onnistuminen että epäonnistuminen raottavat ikkunaan aina uusiin todellisuuksiin ja mahdollisuuksiin. Epäonnistuminen on erilainen lopputulos kuin onnistuminen, mutta yhtä arvokas.

Lopputyön arviointi

Opintojen päätteeksi oppilas suorittaa Lopputyön. Lopputyön arviointi suoritetaan sekä sanallisena että numeraalisena.

OPETTAMISEN ARVIOINTI

Samalla, kun opettaja arvioi oppilaan oppimisen onnistumista, hän arvioi omaa onnistumistaan opettajana: tehtävän antoa ja sen selkeyttä, sisältöjä, oppilaan kohtaamista ja tehtävän merkityksellisyyttä oppilaalle.

Opettaja on kiinnostunut sekä omista, että oppilaan kokemuksista tehtävän aikana ja prosessin synnyttämistä ajatuksista.

Opettajan työkaluja oman työn arvioinnissa on mm. tietoisuuden kehittäminen omien työskentelytapojen, mieltymysten, oppilaan kohtaamisen ja ilmaisun suhteen. Oppilaan kohtaaminen, parityöskentely muiden opettajien kanssa ja opettajainkokouksissa käytävä avoin keskustelu sekä täydennyskoulutus auttavat opettajaa arvioimaan omaa työskentelyään ja kehittämään itseään opettajana.

KOULUN TOIMINNAN ARVIOINTI

Kuvataidekoulu arvioi omaa toimintaansa vuosittain ja kehittää toimintaansa arviointiin perustuen. Koulun itsearviointi perustuu opetussuunnitelmaan, suunniteltujen tavoitteiden saavuttamiseen ja toimintatapojen pätevyYTEEN. Koulun suorittaman itsearvioinnin lisäksi arviointia toteutetaan säännöllisin väliajoin oppilaskyselyin ja haastattelemalla huoltajia ja kuulemalla opettajia. Koulun toiminnan arviointi sisältää arvioinnin mm. koulun hallinnosta, opetuksen sisällöistä ja tavoitteista, pedagogiikan, oppimisympäristöt, toimintaympäristöt, viihtyvyyden, turvallisuuden, sekä oppimateriaalien välineiden tarkoituksenmukaisuuden.

8. KOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Koulun toiminnan jatkuva kehittäminen on olennainen osa koulun toimintaa. Kehittämistoiminnan lähtökohdaksi on toiminnan arviointi sekä oppilaiden ja toimintaympäristön tarpeet. Koulun toimintaa kehitetään ajankohtaisilla täydennyskoulutushankkeilla ja muulla toiminnanohjauksella, tarvittaessa esimerkiksi työnohjauksella. Koulu kehittää omaa toimintaansa pitämällä teema- ja kehittämispäiviä henkilökunnalleen. Kehittääkseen toimintaansa koulu toimii yhteistyössä paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti eri instanssien kanssa. Koulu on selvillä kunnan valmistamista koulun toimialaa sivuavista, erityisesti lapsiin ja nuoriin liittyvistä strategioista. Koulu tuntee kunnan toimintakulttuurin sekä toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä. Koulun toiminnan arviointi ja kehittäminen toimivat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään.

9. OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET

Oppilaaksi ottamisen periaatteet pohjautuvat jokaisen lapsen ja nuoren oikeuteen taiteeseen ja kulttuuriin. Oppilaaksi ottaminen toteuttaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita. Kuvataidekouluun otetaan oppilaaksi ilmoittautumisjärjestyksessä.

10. OPINTOJEN HYVÄKSI LUKEMINEN

Oppilaitos voi hyväksyä oppilaan aikaisempia opintoja toisessa kuvataidekoulussa, tai muulla tavoin osoitettua osaamista tai lyhytkurssilla tai rinnakkaiskursseilla suoritettua opiskelua. Opintojen hyväksi lukemisesta sovitaan aina kuvataidekoulun kanssa.

11. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppimäärää voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistämien tarkoitus on, että jokainen oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma voi sisältää opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Mahdollisuudesta henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan annetaan tietoa huoltajille pyydettyä, vanhempainoppaan sekä sosiaali- ja koulutoimen kautta.

12. YHTEISTYÖ

Koulun toiminnan, arvioinnin ja kehittämisen rinnalla kulkee mahdollisuuksien mukaan yhteistyö huoltajien, kunnan, muiden taideoppilaitosten ja muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Yhteistyön tarkoitus on

- *lisätä kaikkien lasten ja nuorten mahdollisuuksia kulttuuriin ja hyvinvointiin*
- *tuoda yhteen eri ikäluokkia ja kulttuuritaustoja*
- *rikastuttaa kunnan kulttuuritoiminta*
- *lisätä koulun toiminnan kannalta myönteisten tahojen mahdollisuutta osallisuuteen kuvataidekoulun toiminnassa*

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Koulu toimii yhteistyössä huoltajien kanssa esimerkiksi oppilashuollon kehittämiseksi ja kuulee vanhempia opetuksen kehittämisen toiveissa ja tarpeissa.

YHTEISTYÖ KUNNAN KANSSA

Kuvataidekoulu on selvillä kunnan valmistamista koulun toimialaa sivuavista, erityisesti lapsiin ja nuoriin liittyvistä strategioista. Koulu tuntee kunnan toimintakulttuurin sekä toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä esimerkiksi varhaiskasvatuksen, koululaitosten ja sosiaalitoimen kanssa.

YHTEISTYÖ TAIDEOPPILAITOSTEN KANSSA

Koulu toimii mahdollisuuksien yhteistyössä muiden taideoppilaitosten kanssa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.

YHTEISTYÖ TPO- JA SUOMEN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULUJEN LIITON KANSSA

Koulu toimii yhteistyössä Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton ja taiteen perusopetusliiton kanssa.

YHTEISTYÖ MUIDEN ALOJEN TOIMIJOIDEN JA ORGANISAATIOIDEN KANSSA

Koulu toimii yhteistyössä myös muiden tahojen kanssa sikäli, kun yhteistyö luo vuorovaikutteisesti myönteisiä mahdollisuuksia eri toimijoiden välille.

13. OPINTOJEN LAAJUUS

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän kuvataidekasvatuksen laajuus on yhteensä 70 opetustuntia.

Opetus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen kuvataiteen laajan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen huomioiden oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

14. OPINTOJEN RAKENNE

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. *(Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s. 11, 4.2).*

Laajan oppimäärän opinnot Kauniaisten kuvataidekoulussa muodostuvat kuvataiteen perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä varhaisiän kuvataidekasvatuksesta. Perusopintojen ja syventävien opintojen paikalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kuvataidekasvatuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja laskennalliset laajuudet määritellään tässä opetussuunnitelmassa.

KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULU - Opintojen rakenne ja laskennalliset laajuudet - LAAJA OPPIMÄÄRÄ 1300 opetustuntia / 12 vuotta

PERUSOPINNOT

Ryhmä:	ikä:		op.tunnit / kokonaisuus
Perus I	6 – 10		270 (4 v.)
Perus II	10-12		170 (2 v.)
Perus III	12-14		200 (2 v.)
P I,II,III Näyttelyt ym.			10
P II, III OMA tunti*	10-14		70
P II, III Kotitehtävät**	10-14		80
			_____
			800

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Ryhmä:	ikä:		op.tunnit / kokonaisuus
Valinnaiset työpajat (I-IV)	14-18	1	380
Päätötön ohjaus	16-18		20
Päätötyö*** (V)	16-18		100
			_____
			500

Opinnot yhteensä: 1300

*OMA tunti - 3 opetustuntia kerran kuussa (toimikauden täydet kuukaudet). Opetuskerta, jossa tutustutaan oppilaan omiin kuvallisiin "päiväkirjamerkintöihin", pohditaan omaa suhdetta ympäristöön ja sen ilmiöihin (ks. s.)

** Kotitehtävät toimivat vuorovaikutuksessa OMA tunnin kanssa (ks. s.)

*** Laajan oppimäärän syventävien opintojen päätteeksi tehdään päätötyö omavalintaisesta aiheesta. Päätötyöhön kuuluu päätötyön ohjaus ja kuvallisen teoksen tai teossarjan lisäksi tehdään kirjallinen osuus. Päätötyö arvioidaan sanallisesti ja numeerisesti. Päätötyön oppilas voi suorittaa n.16-18 vuoden ikäisenä riippuen siitä, onko hän osallistunut opintojen aikana rinnakkaiskursseihin tai suorittanut muuta hyväksi luettavaa taideopiskelua. Oppilaitos päättää hyväksi luettavista opinnoista.

15. OPINTOKOKONAISUUDET

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017*).

Kauniaisten kuvataidekoulussa opiskellaan tutkimalla, tarkastelemalla, toteuttamalla ja arvioimalla eri ilmaisumuotoja. Tavoitteena on kokonaisvaltainen oppimiskokemus, joka sisältää havaintoja, oivalluksia ja kehittymistä. Oppimisprosessia ohjataan ja sen eri vaiheet ja tulokset tuodaan esiin ensisijaisesti kuvallisina teoksina, mutta myös sanallistamalla ja käsitteellisin ilmaisin.

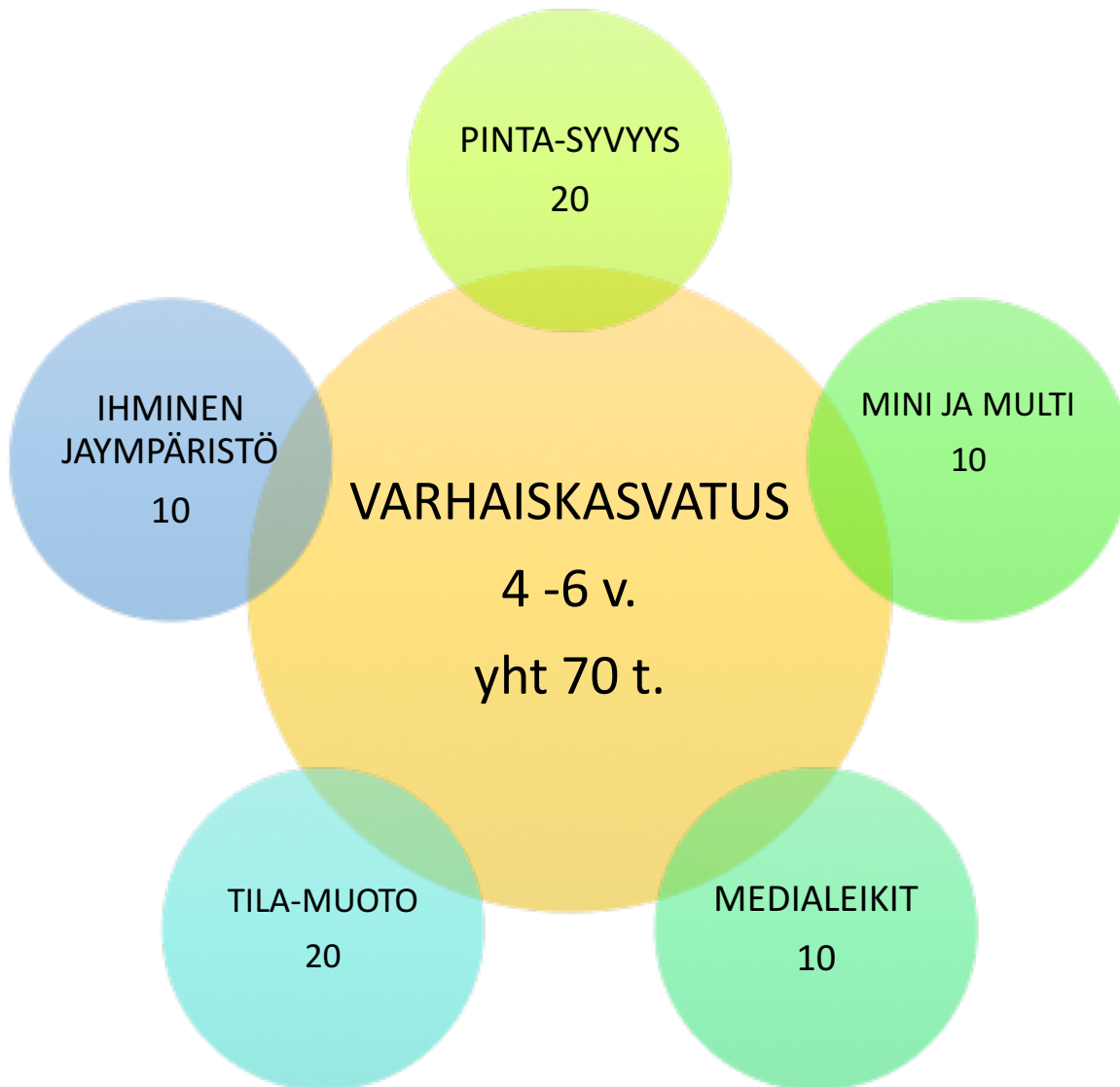
Opintokokonaisuuksien tarkoitus on luoda suunnitelmallinen polku tavoitteisiin, jotka vaihtelevat ikäryhmien ja valitun aihe- tai teema-alueen mukaan. Opintokokonaisuudet kulkevat usein limittäin toisiinsa nähden, niillä voi olla yhteneväisiä tavoitteita tai ne voivat toimia toisiaan tukevin osina, jotka yhdessä muodostavat laajemman kokonaisuuden. Kaikkiin opintovaiheisiin sisältyy mahdollisuuksien mukaan näyttelyvierailuja, arviointi, ympäristö- ja ekologisuusajattelu, toisen kunnioittaminen, eettisyys ja kestävä kehitys sekä välinehuolto.

Varhaisiän opintokokonaisuudet muodostuvat seuraavista kokonaisuuksista: *Ihminen ja Ympäristö, Pinta - Syvyys, Tila- Muoto, Mini ja Multi*, sekä *Media*. Näistä Pinta - Syvyys, Tila - Muoto, sekä Media - opintokokonaisuudet jatkuvat läpi perusopintojen ja muuttuvat syventävien kohdalla valinnaisiksi opinnoiksi. Ihmiseen ja ympäristöön sekä Mini ja Multi kokonaisuuteen liittyvät opinnot integroituvat myöhemmissä opinnoissa muihin opintokokonaisuuksiin. Varhaisiän opinnot voidaan aloittaa neljä vuotiaana, ne kestävät kaksi vuotta, jonka jälkeen oppilas siirtyy kuvataiteen perusopintoihin. Varhaisiän kuvataidetunnin pituus on 45 - 60 minuuttia.

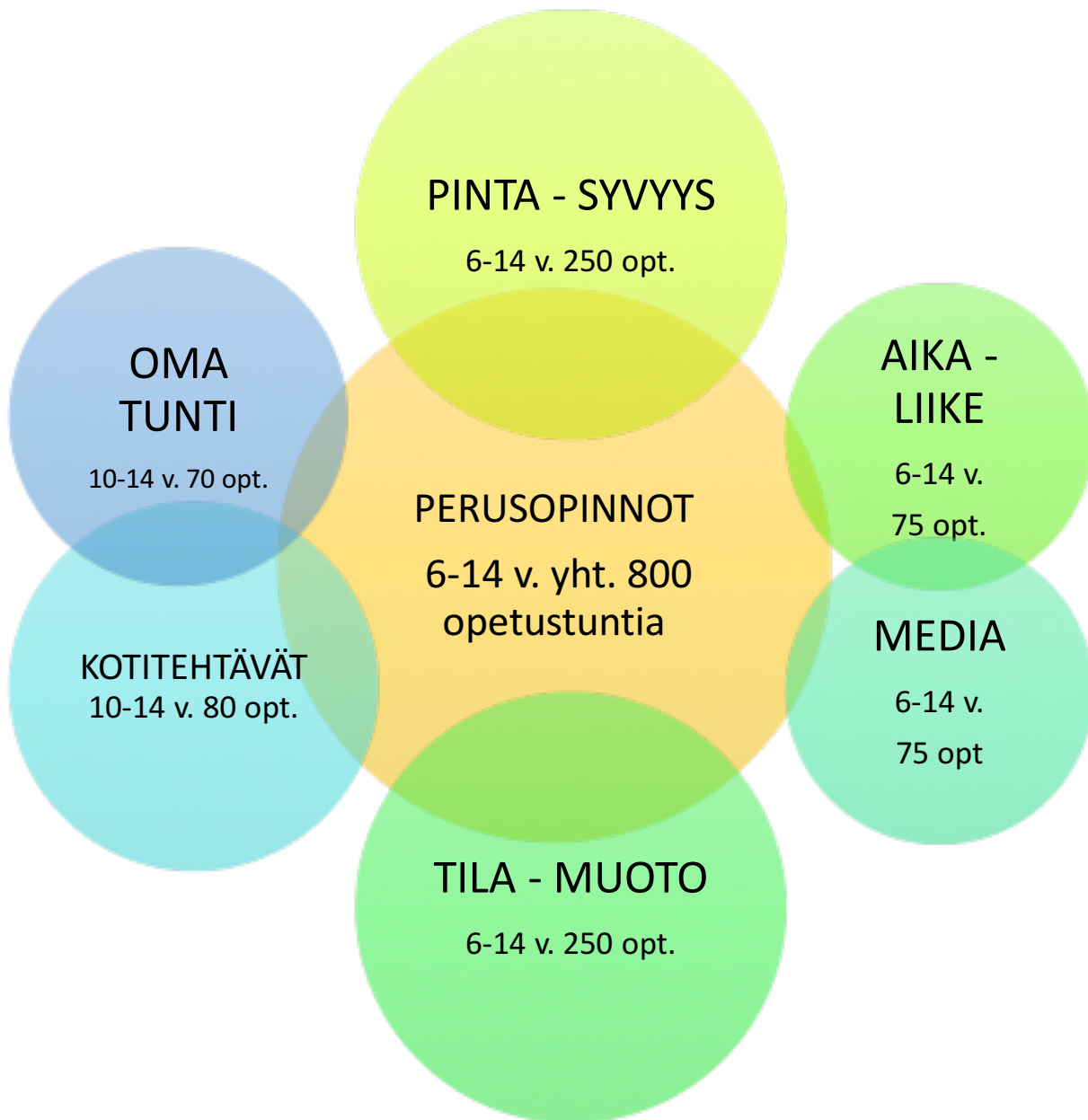
Perusopintojen opintokokonaisuudet muodostuvat seuraavasti: *Oma tunti, Kotitehtävät, Aika - Liike, Pinta - Syvyys, Muoto- Tila, Media*. Opintokokonaisuudet voidaan toteuttaa integroimalla opetusta toisiinsa. Esimerkiksi Aika - Liike ja Media voidaan yhdistää osittain tai kokonaan. Oma tunti ja Kotitehtävät muuttuvat syventävissä opinnoissa lopputyön ohjaukseksi ja Näyttely- sekä työpajavierailuiksi sekä Lopputyötunneiksi. Aika - Liike integroidaan syventävissä opinnoissa vaihtoehtoisin opintokokonaisuuksiin joita ovat Pinta ja Syvyys, Tila ja Muoto sekä Media.

Syventävien opintojen opintokokonaisuudet muodostuvat keskenään vaihtoehtoisista *Pinta - Syvyys, Tila - Muoto* tai *Media* opinnoista. Oppilas voi käyttää eri opintokokonaisuuksien mahdollisuuksia omassa ilmaisussaan. Esimerkiksi Media ja Pinta - Syvyys opintokokonaisuutta voidaan soveltuvin osin yhdistää. Syventävien opintojen päätteeksi oppilas osallistuu lopputyön ohjaukseen ja suorittaa itsenäisen lopputyön, jonka pohjana ovat aikaisemmin suoritettut opinnot.

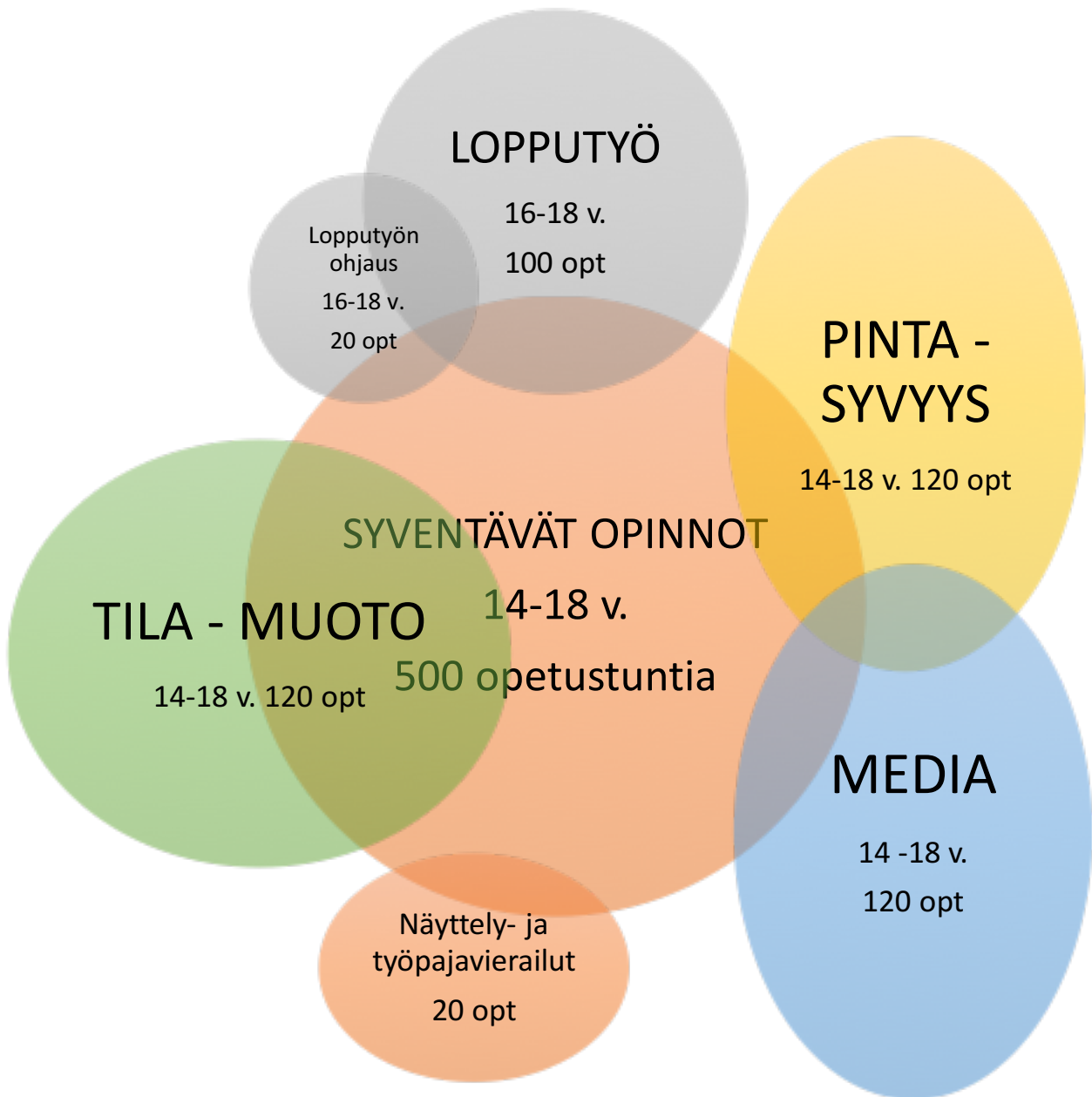
VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS 4-6-v. Opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

PERUSOPINNOT 6-14 v. Opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

VARHAISIÄN OPINTOKONAISUUDET - sisältö ja tavoitteet

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen opetussuunnitelmassa toiminta on moniaistista ja monitaiteista. Leikki, tutkiminen ja oppiminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa toisiinsa. Toiminnan tavoite on antaa lapselle vahva pohja myöhempiä opintoja varten siten, että ihmettelyn kyky ja tutkiva ote oppimiseen ja oppimisen ilo säilyy läpi koko opintopolun. Opintojen aikana jaetaan löytöjä ja kokemuksia ja opitaan iloitsemaan niistä yhdessä.

Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti ja ilmiöpohjaisin menetelmin erilaisiin materiaaleihin ja kuvan tekemisen tapoihin, harjoitetaan motorikkaa. Opinnoissa harjoitellaan itsenäisesti- ja vertaisryhmässä toimimista, rohkaistaan olemaan osallisena ja tuomaan esille omia ajatuksia, ideoita ja tulkintoja nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta. Samalla opitaan kuulemaan ja huomioimaan toista, hyväksymään erilaisuutta ja huolehtimaan omasta ympäristöstä.

Varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmassa huomioidaan lapsen kiinnostuksen kohteet, osaaminen ja yksilölliset tarpeet. Oppimisympäristö tukee lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Ilmapiiri on turvallinen rohkaiseva ympäristö, jossa lasta arvostetaan ja hänestä ollaan kiinnostuneita sellaisena kuin hän on.

IHMINEN JA YMPÄRISTÖ

- *4-6 v., laskennallinen laajuus 10 t.*

Ihminen ja Ympäristö opintokokonaisuudessa tutkitaan monitaiteisin ja -tieteisin menetelmin ihmistä ja ympäristöä. Tutkitaan omaa itseä, toista, erilaisia kulttuureja, ihmisen fysiikkaa ja toimintoja ja mittasuhteita. Tutkitaan lähiympäristöä, maailmaa sen luontoa ja maailmankaikkeutta. Tutustutaan olemisen ihmeisiin. Ihminen ja Ympäristö integroidaan opintojen edetessä soveltuvien osien perusopintojen ja syventävien opintokokonaisuuksiin.

MINI JA MULTI

- *4-6 v., laskennallinen laajuus 10 t.*

Pienten lasten Mini ja Multi -opintokokonaisuudessa pysähdytään vuoroin tarkastelemaan yksittäistä asiaa, minimaalisin keinoin. Tavoitteena on ymmärtää, millä tavoin jokin yksittäinen asia ilmenee tai toimii.

Samoin tavoitteena on harjoitella keskittymistä ja syventää ymmärrystä jonkin yksittäisen ilmaisuvälineen käytöstä, kun samalla opitaan käyttämään välinettä mahdollisimman monipuolisesti.

Vuoroin käytetään useampia välineitä ja ilmaisumuotoja. Tällöin prosessi perustuu enemmän sattumanvaraisuuteen ja kaaoksen järjestämiseen uudella tavalla. Toiminta on enemmän kokeellista ja samalla opitaan soveltamaan erilaisten ilmaisuvälineiden yhteiskäyttöä toisiinsa sopivasti ja ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita. hahmottamaan ja rakentamaan kokonaisuuksia useampia välineitä, materiaaleja tai ilmaisumuotoja sekoittaen.

TILA - MUOTO - TAIDELEIKIT

- *4-6 v., laskennallinen laajuus 20 t.*

Tila- Muoto opintokokonaisuudessa tutkitaan omakohtaista kokemusta muodosta ja tilasta leikin ja kokeilun avulla. Tehdään materiaali ja mittakokeiluja, harjoitetaan motorisia taitoja ja tutkitaan maailmaa muovailemalla ja rakentamalla. Harjoitetaan syy- ja seuraussuhteiden tarkastelua sekä mittasuhteita. Opitaan ymmärtämään perspektiivejä ja tilaa kolmiulotteisten mallien avulla.

PINTA - SYVYYS - TAIDELEIKIT

- *4-6 v., laskennallinen laajuus 20 t.*

Pinta ja syvyys opintokokonaisuuden tehtävät toteutetaan yleensä kaksiulotteisella pinnalla; paperilla, maalauskanalla tai muulla maalaus pohjalla. Opintojen aikana tutustutaan väreihin esimerkiksi värilaboratoriossa, jossa tutkitaan värien sekoittumista toisiinsa, tutustutaan erilaisiin piirtimiin, joita voidaan valmistaa myös itse. Harjoitellaan motorisia taitoja, tutkitaan omia ja muiden kuvia. Mistä ne tulevat, miten ne syntyvät?

MEDIALEIKIT

- *4-6 v., laskennallinen laajuus 10 t.*

Medialeikkien avulla lapsi tutustuu itseensä, toisiin ja ympäristöön. Vuorovaikutustaidot kehittyvät, sillä medialeikkeissä korostuu yhdessä tekeminen ja jakaminen. Kun lapsi esiintyy kuvassa itse, hän pääsee tarkastelemaan omaa toimintaansa ”ulkopuolisen” silmin, katsojan näkökulmasta. Ryhmä pääsee tarkastelemaan omaa toimintaansa ryhmänä ja iloitsemaan siitä yhdessä. Medialeikkeissä lapsi oppii

monilukutaitoa, median rakenteita ja sitä, mistä ja millä tavoin kokonaisuus muodostuu. Hän oppii tuottamaan median sisältöä ja samalla hän oppii tarkastelemaan mediaa kriittisesti; onko kaikki sitä miltä se näyttää?

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET- tavoitteet

Tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun tavoitteellinen ja pitkäjänteinen kehittäminen. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista kuvataidekulttuurin aktiivisena toimijana. *(Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.22, 8.2)*

Etenkin perusopintojen alkuvaiheessa sovelletaan varhaisiän kuvataideopintojen leikinomaista, otetta oppimiseen, mutta siten että kyky oman toiminnan reflektointiin kasvaa. Kiinnitetään huomiota prosessiin ja sen eri vaiheiden merkitykseen lopputuloksessa.

Opinnoissa kannustetaan omaan ilmaisuun, harjoitellaan yhdessä toimimista, tekemään valintoja ja asettamaan tavoitteita itse, ollaan osallisia, opitaan vaikuttamaan ja keskustelemaan. Opetuksen tavoitteena on *taidesuhteen ja visuaalisen lukutaidon kehittyminen sekä löytää itselle merkityksellinen osallisuuden ja vaikuttamisen tapa. Keskeisiä sisältöjä ovat kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, omat kuvat, taiteen maailmat ja visuaalinen ympäristö.*

Perusopintojen opintokokonaisuudet ja opetussuunnitelma on suunniteltu siten, että jokaisella olisi mahdollisuus perusopintojen aikana löytää itselleen merkityksellinen ja ominainen ilmaisumuoto ja väline.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUS - tavoitteet

Kuvataiteen syventävien opintojen tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen opintoja laajentamalla tai niitä painottamalla hänen omien tavoitteidensa suuntaisesti ja valitsemiaan työtapoja käyttäen. Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä ja yhteiskuntaan.

Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Koulutuksen järjestäjä määrittelee syventävien opintojen opintokokonaisuudet,

niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Syventäviin opintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia (*Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s. 23, 8.3*)

Syventävissä opinnoissa painotetaan oman ilmaisun löytämiseen ja kehittymiseen, kykyyn reflektoida omaa työskentelyä. Kykyyn Löytää yhteyksiä oman työskentelyn ja ympäröivän maailman välillä. Ja kykyyn transferoidaan havaittua ja opittua. Työskentely muuttuu oppilaslähtöisesti johdonmukaisemmaksi - mutta avoimin mielin ja rohkeasti tavoitteita asettamalla.

Syventävät opintokokonaisuudet ovat vaihtoehtoisia. Mikäli oma ilmaisumuoto ja väline on löytynyt perusopintojen aikana, voi oppilas syventyä juuri tähän itselleen merkitykselliseen ilmaisumuotoon. Jos oppilaalla on tarve ilmaista itseään useamman eri muodon kautta, voi hän valita keskenään vaihtoehtoisista työpajoista itselleen sopivimmat.

Syventävien opintojen tavoitteena on *taidesuhteen, ja visuaalisen lukutaidon kehittäminen edelleen, sekä osallisuus ja vaikuttaminen*. Keskeisiä sisältöjä ovat *kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, omat kuvat, taiteen maailmat ja visuaalinen ympäristö*.

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAIUUDET - sisältö

OMA TUNTI I, II

- *Perusopinnot II ja III (10-14 v.) laskennallinen laajuus 70*
- *Digitaaliset ja manuaaliset muistiinpanot, kuvan tekemisen tekniikat, kokeelliset menetelmät, teoksen sanallistaminen ja käsitteellistäminen, taiteen tarkastelu*

OMA tunti - 3 opetustuntia kerran kuussa (toimikauden täydet kuukaudet). Opetuskerta, jossa tutustutaan oppilaan omiin kuvallisiin ”päiväkirjamerkintöihin”, pohditaan omaa suhdetta ympäristöön ja sen ilmiöihin.

Opetustunneilla ei anneta erillisiä opetustehtäviä vaan ”opettaminen” pohjautuu oppilaiden keräämään materiaaliin, omasta elämänpiiristä käsin. Kuvallista materiaalia, havaintoja ja ideoita ohjataan ja rohkaistaan kehittämään, sekä käyttämään pohjana muilla tunneilla annetuille tehtäville. Oma tunti on kiireetön ja jokaisen oppilaan kanssa keskustellaan kuunnellen tämän ajatuksia ja ideoita kuvallisessa ilmaisussa ja maailmasta ylipäättään. Tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta omista vahvuuksista, kiinnostuksen kohteista ja niistä seikoista jotka auttavat oppilasta saavuttamaan itselle luontaiset kuvallisen ilmaisun tavoitteet. Oma tunti on inspiroiva ja motivoiva ja sen aikana myös kokeillaan erilaisia kuvallisia tekniikoita sekä tutustutaan taidemaailman ilmiöihin: Taiteentuntemus, näyttely ja työpajavierailut. Opetus toimii vuorovaikutuksessa oppilaan omalla ajalla tehtyjen kuvallisten

muistiinpanojen ******(kotitehtävät) kanssa. OMA tunti toimii lopputyöhön valmentavana ennen lopputyön ohjausta.

KOTITEHTÄVÄT I, II

- **Perusopinnot II ja III (10-14 v.), laskennallinen laajuus 80**
- **Toimii vuorovaikutteisesti Oma Tunti-kokonaisuuden kanssa**

”... Mä en mikään taidemaalari oo, mutta mun mielestä tärkeintä on että omissa töissä näkyy oma kädenjälki” (Fanny F).

Kotitehtävien tarkoitus on luoda yhteys omiin kuviin, joita oppilaat tekevät omalla ajalla, digitaalisesti tai manuaalisesti. Omien kuvien sisältö on oppilaslähtöinen ja tekotapa omaehtoinen, mutta se voi liittyä kuvataidekoulun tehtäviin, jos näin sovitaan. Kotitehtävinä tuodut kuvat jaetaan yhdessä, niistä keskustellaan ja niiden kautta luodaan yhteyksiä ja merkityksiä omaan tekemiseen ja maailman ilmiöihin. Kuvat voivat toimia teoksina sellaisenaan, ne voidaan liittää osaksi muita kokonaisuuksia tai ne voivat olla kuvallisia muistiinpanoja joiden pohjalta työstetään ideoita muihin teoksiin.

AIKA JA LIIKE I, II, III

- **Perusopinnot I-III (6-14-v.), laskennallinen laajuus 75**
- **Performatiivinen (esittävä) taide, biotaide, kineettinen taide**

”Teoksen eri osat on asetettu liikkuvaan mobileen, jotta ne irtoaisivat painovoimasta, olisivat maailmassa ilmiöinä, omaa olemustaan punniten. Ne kulkevat mobilessa ilmavirtojen mukaan, valon osuessa eri suuntiin ja valaistessa ne, kuin ajatustemme erilaiset näkökulmat.” (Hannamaija Heiska, keraamikko, kuvataideopettaja, rehtori, Kauniaisten kuvataidekoulu).

Opintokokonaisuuksien aikana ilmaisussa keskitytään aikaa, liikettä ja muutosta tutkiviin ilmaisumuotoihin ja tutustutaan näiden mahdollisuuksiin merkitysten rakentumisessa. Esimerkiksi miten liikkeen rytmi, viiva ja laatu luovat teokseen luonteen. Oma tai toisen liikkuva keho maalaa tilaan jotain, joka jättää jäljen tai menee ohi jälkeä jättämättä. Jälki voi jatkaa kulkuaan myös näkymättömästi ja nousta myöhemmin esiin toisessa ajassa, toisessa kontekstissa. Aika ja Liike integroidaan syventävissä opinnoissa vaihtoehtoisin opintokokonaisuuksiin.

PERUS- JA SYVENTÄVIEN OPINTOJEN YHTEISET OPINTOKONAISUUDET - sisältö

TILA - MUOTO I, II, III, IV, V

- **Perusopinnot I-III (6-14-v.), laskennallinen laajuus 250**
- **Syventävät opinnot - Vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18 v.), laskennallinen laajuus 120**
- **Materiaalipohjainen ilmaisu**
- **Muotoilu, rakentelu, design, installaatiot, tila ja muoto digitaalisesti, kokeelliset menetelmät**

”Ajatusten tila on kolmiulotteinen – ajatuksia on siis voitava kiertää ympäri, jolloin kuva muuttuu koko ajan, mutta voi silti olla sama.” (Simone Weil ja Sanna Korteniemi, Sanna Kortenen blogista kirje VI Varjo auringon alla).

”Kuvanveisto on kolmiulotteista tilallista työskentelyä, josta jää materiaallinen jälki. Tämä jälki voi olla ohi menevä tai pysyvämpi. Kuvanveisto on kehollista toimintaa, ihmiseen itseensä ja tämän olemiseen rinnastuvaa muodonantoa” (Ville Mäkiköskela, kuvanveistäjä, kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu).

EMPIIRISESTI JA TEORIASSA

Ihmiskeho ja sen mittasuhteet ovat luontaisesti pohjana tilan ja ympäristön kokemiselle ja havainnoinnille. Tilaan liittyvässä työskentelyssä - rakentelu, muotoilu, installaatiot ja ympäristötaide, harjoitetaan oman kehon aistimusten kautta tapahtuvaa havainnointia. Tilaa ja muotoa pyritään rakentamaan, muotoilemaan, havainnoimaan, tarkastelemaan ja arvioimaan kokonaisuuden kautta. Esteettinen kokonaisuus muodostuu materiaalista, mittasuhteista, painosta/keveydestä, ympäristöstä ja kontekstista.

Kiviveistosta tarkastellessamme olemme tietoisia materiaalin raskaudesta, se antaa teokselle oman merkityksensä materiaalin kautta, tai vastaavasti paperisen veistoksen keveys. Ready Made materiaalia käyttäessämme hyödynnämme sitä merkitystä, mikä sillä on joskus ollut ja annamme sille uuden merkityksen. Tämän ymmärrettyämme voimme harkitusti muotoa, materiaalia ja mittasuhteita hyödyntäen rikkoa rajoja ja tavoitteellisesti luoda illuusioita.

Keho kertoo -

Esimerkiksi savea vaivatessa ja sen pintaan painojälkiä tehdessä on huomioitava oman kehon suhde jäljen jättävään voimaan. Työskentelyn keveys tai raskaus, dynaamisuus staattisuus, viiva ja rytmi lähtevät oman kehon toimintojen tuntemuksesta ja hallinnasta. Tilallisessa työskentelyssä kokemusta tilasta pyritään tarkastelemaan tilassa olemisen kokemuksen kautta. Tilan merkitys muodostuu pitkälti siitä, millä tavoin koemme itsemme tilassa ja tilaan samaistumalla. Mitä tuntemuksia ja aistimuksia meissä herättää pesämäinen tila, joka ympäröi meidät kohdun tavoin tai vastaavasti tila, jossa oman kehon korkeimman kohdan; pään yläpuolella kohoaa katto monen metrin korkeudessa? Mikä merkitys meille on tilan rajoilla tai rajattomuudella?

Mittatikku mittaa -

Tilaan ja muotoon liittyvissä tehtävissä käytetään toisinaan myös laskennallisia taitoja. Harjoituksissa tarkastellaan mittasuhteita, tilavuutta, painoa, keveyttä ja materiaalia. Luodaan vaihtoehtoisia maailmoja vaikkapa mittasuhteilla leikittelemällä.

PINTA JA SYVYYS

- *Perusopinnot I-III (6-14 v.), laskennallinen laajuus 250*
- *Syventävät opinnot - vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18 v.), laskennallinen laajuus 120*
- *Piirustus, maalaus*
- *Rakenteet ja käsitteet*
- *Sarjakuva*
- *Kokeelliset menetelmät*
- *Taiteen historia ja ajankohtaiset ilmiöt*

Maalaus on paikka, jossa on mahdollisuus päästä kosketuksiin oman sisäisen olemuksensa kanssa (Nina Sarkima, kuvataiteilija –kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu)

Maalaaminen on vuoropuhelua sisäisen ja ulkoisen maailman välillä ja tapa jäsentää maailmaa. Ilmaisua ja tekniikka ovat asioita, jotka ovat yhtä tärkeitä prosessissa. Parhaimmillaan ja kiehtovimmillaan työskentely on sitä, että ettei näitä kumpaakaan tarvitse ajatella, vaan asiat etenevät kuin itsestään! (Carolina von Schantz, kuvataiteilija, kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu)

Pinta ja Syvyys opintokokonaisuus ohjaa tutkimaan ilmiöitä ja tuomaan havainnot tarkasteltavaksi - ajattelemaan ja kommunikoimaan - yleensä kaksiulotteisella pinnalla. Piirustus- ja maalaus pohjien lisäksi voidaan kuitenkin käyttää myös immateriaalisia mahdollisuuksia.

Esteettinen kokonaisuus muodostuu tehtävänannon ja sille asetettujen tavoitteiden lisäksi tekijän sille antamasta sisällöstä. Yksinkertaisimmillaan tekijän käyttämästä viivasta ja rytmistä. Viivaan ja rytmiin voi lisätä tarinan. Teos voi esimerkiksi muodostua tavasta, jolla tekijä käyttää väriä, valööriä ja perspektiiviä.

MEDIATAIDE

- **Perusopinnot I-III (6-14 v.), laskennallinen laajuus 75**
- **Syventävät opinnot - vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18v.), laskennallinen laajuus 120**
- **Käsitteellinen työstäminen, näkyväksi tekeminen, tekniset haasteet, valintojen teko, eettiset ongelmanratkaisutaidot, kriittinen ja rakentava tarkastelu**
- **Taiteen historia ja ajankohtaiset ilmiöt**

Nykyaikana olemme lähettäneet useita luotaimia avaruuteen selvittääksemme planeettojen salaisuuDET. Iltataivasta tarkastellessa emme kuitenkaan välttämättä erota toisistaan satelliitin ja tähden valoa. Olemme lisäksi oppineet, että mitä enemmän tiedämme, sitä vähemmän tiedämme (Tuntematon kirjoittaja).

Elämme Post Internetin aikaa, jossa digitaaliset menetelmät kehittyvät osin ennalta ennakoimattomasti. Emme tiedä, minkälaisista ilmaisuista ne mahdollistavat esim. 10 vuoden kuluttua. Internet vaikuttaa kulttuurissa ja kuvataiteellisessa ilmaisussa.

Mediataide -opintokokonaisuuden sisällöt puhuttelevat lapsia ja nuoria. Ne muodostuvat esimerkiksi elokuvien, mainosten, sosiaalisen median ja pelien kuvastosta ja sisällöistä. Lasten ja nuorten vapaa-ajan digitaaliset mediaympäristöt ovat multimodaalisia, vuorovaikutteisia ja tuottavia. Opintokokonaisuudessa oppilas, joka toimii tämän sisällön kuluttajana, oppii omista lähtökohdistaan käsin myös tuottamaan mediataiteen sisältöä. Hän kehittää monilukutaitoa; kykyä löytää, tulkita, arvioida, muokata, itse tuottaa, arvottaa, esittää ja jakaa erilaisia ”tekstejä”

Opetuksessa itseilmaisun ja tarinankerronnan välineinä voidaan käyttää elokuvakerrontaa, videota, valokuvaa, kuvankäsittelyä ja multimediaa. Lähtökohtia voivat olla esimerkiksi: assosiaatiot, kronikat, analogiat, selostukset, simulaatiot, näkökulmat, historialliset kuvaukset, kiertomatkatvideot, step-by-stepit, demot, identifikaatiot, mallinnukset, mainokset, trailerit, triggerit sekä ankkuroivat videot .

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

LOPPUTYÖN OHJAUS JA NÄYTTELYKÄYNNIT V

- *Syventävät opinnot V (16-18 v.), laskennallinen laajuus yhteensä 40*
- *Valmistautuminen itsenäiseen lopputyöhön*

Kuvataiteen laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Lopputyön suorittamisen ajankohta riippuu siitä, onko oppilas suorittanut tarvittaman määrän opintoja ennen lopputyötä. Tähän vaikuttaa esimerkiksi se, onko oppilas osallistunut opintojensa aikana rinnakkaistyöpajoihin tai muulla tavoin osoittanut sellaista osaamista, joka on voitu hyväksi lukea suoritettuihin opintoihin.

Lopputyötyöskentelyn tueksi oppilas on jo perusopintojen aikana osallistunut OMA TUNTI- opetukseen joka osaltaan on itsenäiseen työskentelyyn suuntaavaa, syventävien opintojen aikana osallistutaan lisäksi lopputyön ohjaukseen, jossa oppilas saa lisää valmiuksia työn suorittamiseen. Myös näyttelykäynnit ja taiteen tarkastelun analysointi kuuluu osana lopputyöhön valmistautumiseen.

LOPPUTYÖ

- *Syventävät opinnot V (16-18 v.), laskennallinen laajuus yhteensä 100*

Syventävien opintojen päätteeksi suoritetaan lopputyö. Lopputyössä oppilas osoittaa omaa itsenäistä osaamista ja käy läpi taideteoksen tuottamisen koko prosessin omista lähtökohdistaan käsin. Hän valmistaa teoksen tai teossarjan, reflektoi ja tutkii omaa työskentelyään, osaamista sekä prosessin aikana esiin nousseita ajatuksia ja oivalluksia. Lopputyöhön kuuluu kirjallisen osio. Kirjallinen osio voidaan toteuttaa tekstimuotoisena, sarjakuvana tai muulla tavoin omaa pohdintaa dokumentoiden. Prosessin valmistuttua oppilas osallistuu lopputyönäyttelyyn ja esittelee oman lopputyönsä. Itsenäisen lopputyön tarkoitus on tehdä näkyväksi koko oppimisen prosessi ja antaa oppilaalle valmiudet jatko-opintoihin.

Lopputyö arvioidaan sekä sanallisesti että numeerisesti. Arviointi on luonteeltaan rakentavaa ja annetaan positiivisessa hengessä. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.